

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 29.6.2012
COM(2012) 359 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

**om gennemførelsen af direktiv 2009/43/EF om forenkling af vilkår og betingelser for
overførsel af forsvarsrelaterede produkter inden for EU**

(EØS-relevant tekst)

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning	4
2.	Gennemførelse i medlemsstaterne	5
3.	Direktivets anvendelsesområde: Forsvarsrelaterede produkter	5
4.	Princippet om forudgående tilladelse	6
4.1.	Overførsler af forsvarsrelaterede produkter mellem medlemsstater skal være underlagt forudgående tilladelse	6
4.2.	... men der er mulighed for fritagelser	6
4.2.1.	Overførsler til eller fra regeringsorganer og væbnede styrker foretaget af internationale organisationer eller for våbensamarbejdsprogrammer	6
4.2.2.	Overførsler, der er knyttet til humanitær bistand og nødsituationer	6
4.2.3.	Overførsler med henblik på reparation, vedligeholdelse, udstilling eller demonstration	6
4.2.4.	Yderligere fritagelser	7
4.3.	Transit- og adgangslicenser for forsvarsrelaterede produkter, der får adgang til eller transiterer gennem en medlemsstats område	7
4.4.	Komponenter	7
5.	Generelle, globale og individuelle overførselslicenser	8
5.1.	Tre typer af overførselslicenser	8
5.2.	Generelle overførselslicenser	8
5.2.1.	Leverandører, som vil blive omfattet af generelle overførselslicenser	8
5.2.2.	Kategorier af modtagere, som modtager forsvarsrelaterede produkter i henhold til en generel overførselslicens	8
5.2.3.	Typer af forsvarsrelaterede produkter, som kan overføres i henhold til en generel overførselslicens	9
5.2.4.	Registrering forud for den første anvendelse af en generel overførselslicens	9
5.3.	Globale overførselslicenser	9
5.4.	Individuelle overførselslicenser	10
5.5.	Leverandørers oplysningspligt	10
5.6.	Licensudstedende myndigheder	10
6.	Certificering af modtagervirksomheder	11
6.1.	Formålet med certificering	11
6.2.	Certificeringskriterier	11

6.3.	Gennemførelsen af vigtige elementer i certificeringen.....	11
6.4.	Offentliggørelse af oplysninger om certificerede modtagere.....	11
6.5.	Certificeringsmyndigheder.....	12
6.6.	Beskyttelsesforanstaltninger	12
7.	Eksport efter overførsel.....	12
8.	Sanktioner	13
9.	Udfordringer i forbindelse med gennemførelsen	13
10.	Konklusion	14
	Bilag	15

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om gennemførelsen af direktiv 2009/43/EF om forenkling af vilkår og betingelser for overførsel af forsvarsrelaterede produkter inden for EU

(EØS-relevant tekst)

1. INDLEDNING

Formålet med direktivet er at forenkle de regler og procedurer, der gælder for overførsel af forsvarsrelaterede produkter inden for EU¹, for at sikre, at det indre marked fungerer korrekt.

Hidtil har medlemsstaternes lovgivning om overførsel af forsvarsrelaterede produkter inden for EU afvejet fra hinanden. Dette kunne forhindre bevægeligheden for sådanne produkter og fordreje konkurrencen inden for det indre marked, hvorved innovation, industrielt samarbejde og forsvarsindustriens konkurrenceevne i Den Europæiske Union hæmmes.

Gennemførelsen af direktivet forventes at nedbryde handelshindringer for forsvarsrelaterede produkter, fremme fælles produktionsprojekter, gøre EU's forsvarsvirksomheder mere konkurrencedygtige og bidrage til konsolideringen af det indre marked. Som følge heraf får virksomheder, som integrerer komponenter i forsvarssystemer, mulighed for at åbne deres forsyningskæder på mere forudsigelige betingelser, udnytte stordriftsfordele bedre og optimere produktionskæden for forsvarsprodukter. De nye bestemmelser kan også give SMV'er i sektoren mulighed for at gå ind i forsyningskæden i andre medlemsstater. EU's forsvarsindustrielle og teknologiske grundlag vil blive styrket. Direktivet vil også bidrage til at reducere den administrative byrde for de erhvervsdrivende og for medlemsstaternes myndigheder. Effektiviteten af eksportkontrollen i EU vil blive forbedret, da medlemsstaternes kontrolmyndigheder kan koncentrere ressourcerne om de mest kritiske overførsler og således opretholde et højt sikkerhedsniveau. Endelig vil direktivet yde øget beskyttelse mod risikoen for ulovlige overførsler og gøre det muligt at spore og rapportere om reeksport samt forbedre den gensidige tillid mellem EU og ligesindede tredjelande.

Direktivet skulle gennemføres af medlemsstaterne senest den 30. juni 2011 og anvendes fra den 30. juni 2012. Der er ved direktivets artikel 14 blevet nedsat et udvalg bestående af repræsentanter for medlemsstaterne, som spiller en rolle i forbindelse med ændringen af ikke-væsentlige elementer i direktivet (såsom bilaget). Udvalget bistår også Kommissionen, når den skal assistere medlemsstaterne med at omsætte og gennemføre direktivet.

Med denne rapport opfyldes artikel 17, stk. 1, i direktivet, ifølge hvilken Kommissionen skal aflægge rapport om medlemsstaternes gennemførelse af direktivet. Denne rapport blev udarbejdet på grundlag af nationale retsakter til gennemførelse af direktivet, som blev meddelt Kommissionen, hvis fuldstændige liste findes i bilaget, og giver endvidere en første indikation af de kommende udfordringer.

¹ I direktivteksten står der "overførsel inden for Fællesskabet". Efter vedtagelsen af traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde er ordet "Fællesskabet" blevet erstattet af "EU".

2. GENNEMFØRELSE I MEDLEMSSTATERNE

Selv om direktivet omfattede en gennemførelsesperiode på over to år efter dets offentliggørelse i EU-Tidende, synes flere medlemsstater at have haft vanskeligheder med at gennemføre direktivet rettidigt.

Kommissionen modtog en officiel meddelelse om den nationale lovgivning til gennemførelse af direktivet fra de fleste lande (20) (se detaljerne i bilaget). Andre medlemsstater har underrettet Kommissionen om, at de er nået langt i proceduren.

Kommissionen indledte traktatbrudsprocedurer på grund af manglende meddelelse i henhold til artikel 258 i TEUF mod de medlemsstater, der ikke havde meddelt de nationale bestemmelser til gennemførelse af direktivet. På nuværende tidspunkt har 7 medlemsstater endnu ikke givet meddelelse om gennemførelsen. 1 medlemsstat har givet meddelelse om delvis gennemførelse.

3. DIREKTIVETS ANVENDELSESOMRÅDE: FORSVARSRELATEREDE PRODUKTER

Direktivet finder anvendelse på de forsvarsrelaterede produkter, der er anført i dets bilag, som allerede er blevet ændret to gange, nemlig ved Kommissionens direktiv 2010/80/EU af 22. november 2010² og Kommissionens direktiv 2012/10/EU af 22. marts 2012³.

Disse ændringer følger af artikel 13, stk. 1, i direktivet, i henhold til hvilken Kommissionen ajourfører listen over forsvarsrelaterede produkter, der er fastsat i bilaget, således at det er i nøje overensstemmelse med EU's fælles liste over militært udstyr.

Denne fælles liste over militært udstyr blev vedtaget som led i Rådets fælles holdning 2008/944/FUSP af 8. december 2008 om fælles regler for kontrol med eksport af militærteknologi og -udstyr⁴. Denne fælles holdning forpligter medlemsstaterne til at sikre, at deres nationale lovgivning giver dem mulighed for at kontrollere eksporten af den teknologi og det udstyr, der er anført på EU's fælles liste over militært udstyr. Ifølge den fælles holdning fungerer EU's fælles liste over militært udstyr som reference for medlemsstaternes nationale lister over militærteknologi og -udstyr, men erstatter dem ikke direkte.

Den ajourføres hvert år af Rådet, normalt som følge af en ændring af den "ammunitionsliste", der er vedtaget inden for rammerne af "Wassenaararrangementet om kontrol med eksporten af konventionelle våben og varer og teknologier med dobbeltanvendelse"⁵, og som indeholder 22 vigtige varer, der er designet til militær anvendelse, herunder visse varer i kategorier såsom (men ikke udelukkende) håndvåben og lette våben (og hertil hørende ammunition), kampvogne og andre pansrede militærkøretøjer, krigsfartøjer (overflade- eller undervandsfartøjer), panser- eller beskyttelsesudstyr, fly og ubemandede luftfartøjer osv.

² EUT L 308 af 24.11.2010, s. 11.

³ EUT L 85 af 24.3.2012, s. 3.

⁴ EUT L 335 af 13.12.2008, s. 99.

⁵ Wassenaararrangementet består af 41 lande med et sekretariat i Wien. Det har til formål at bidrage til den regionale og internationale sikkerhed ved at fremme gennemsigtighed og større ansvar i forbindelse med overførsler af konventionelle våben og varer og teknologier med dobbeltanvendelse og forebygge destabiliserende ophobning.

4. PRINCIPPET OM FORUDGÅENDE TILLADELSE

4.1. Overførsler af forsvarsrelaterede produkter mellem medlemsstater skal være underlagt forudgående tilladelse ...

Ifølge direktivet skal overførsel af forsvarsrelaterede produkter mellem medlemsstater være underlagt forudgående tilladelse (licens) (artikel 4). Overførsel defineres som "enhver overdragelse eller flytning af et forsvarsrelateret produkt fra en leverandør til en modtager i en anden medlemsstat". En licens er en tilladelse udstedt af en national myndighed i en medlemsstat til leverandører med henblik på overførsel af forsvarsrelaterede produkter til en modtager i en anden medlemsstat.

Alle medlemsstater, som har gennemført direktivet helt eller delvist, har inkorporeret kravet om forudgående tilladelse i deres nationale lovgivning.

4.2. ... men der er mulighed for fritagelser

4.2.1. Overførsler til eller fra regeringsorganer og væbnede styrker foretaget af internationale organisationer eller for våbensamarbejdsprogrammer

Medlemsstaterne kan fritage overførsler af forsvarsrelaterede produkter fra forpligtelsen til forudgående tilladelse, når leverandøren eller modtageren er et regeringsorgan eller en del af de væbnede styrker, eller når leveringen foretages af Den Europæiske Union, NATO, IAEA eller andre mellemstatslige organisationer med henblik på udførelsen af deres opgaver. Overførsler, som er nødvendige for gennemførelse af et våbensamarbejdsprogram mellem medlemsstater, kan også fritages (artikel 4, stk. 2).

Bulgarien, Tjekkiet (kun i forbindelse med væbnede styrker eller samarbejdsprogrammer), Tyskland (kun i forbindelse med regeringsorganer og væbnede styrker), Estland, Grækenland, Frankrig, Litauen, Ungarn (undtagen i forbindelse med samarbejdsprogrammer), Malta, Nederlandene, Slovenien, Slovakiet og Sverige har gjort brug af disse fritagelser.

4.2.2. Overførsler, der er knyttet til humanitær bistand og nødsituationer

Medlemsstaterne kan endvidere fritage overførsler af forsvarsrelaterede produkter for forpligtelsen til forudgående tilladelse, når overførslerne er knyttet til humanitær bistand i tilfælde af katastrofer eller som donation i en nødsituation.

Bulgarien, Estland, Grækenland, Spanien, Frankrig, Litauen, Ungarn, Malta, Østrig, Slovenien, Slovakiet og Sverige har gjort brug af denne fritagelse.

4.2.3. Overførsler med henblik på reparation, vedligeholdelse, udstilling eller demonstration

Da direktivet har til formål at reducere den administrative byrde for de licensudstedende myndigheder og forsvarsindustrien i EU væsentligt, kan medlemsstaterne også fritage overførsler af forsvarsrelaterede produkter, som er nødvendige til eller efter reparation, vedligeholdelse, udstilling eller demonstration.

Bulgarien, Estland, Grækenland, Frankrig, Malta, Østrig, Slovenien, Slovakiet og Sverige har gjort brug af denne fritagelse.

4.2.4. Yderligere fritagelser

Ifølge direktivet kan Kommissionen efter anmodning fra en medlemsstat eller på eget initiativ medtage yderligere fritagelser, når overførslen finder sted på en sådan måde, at den offentlige orden eller offentlige sikkerhed ikke berøres, når forpligtelsen til forudgående tilladelse er blevet uforenelig med medlemsstaternes internationale forpligtelser efter vedtagelse af dette direktiv, eller når det er nødvendigt af hensyn til det mellemstatslige samarbejde.

For øjeblikket har Kommissionen hverken modtaget en sådan anmodning eller afdækket et særligt behov for yderligere fritagelser.

4.3. Transit- og adgangslicenser for forsvarsrelaterede produkter, der får adgang til eller transiterer gennem en medlemsstats område

En af direktivets nyskabelser er afskaffelsen af licenser for "transit gennem" og "adgang", dvs. transport af forsvarsrelaterede produkter gennem en eller flere medlemsstater ud over oprindelsesmedlemsstaten og modtagelsesmedlemsstaten, uden at dette berører anvendelsen af de bestemmelser, der er nødvendige af hensyn til den offentlige sikkerhed eller offentlige orden, herunder transportsikkerheden. Dette betyder, at en generel, global eller individuel licens (se detaljerne i punkt 5 nedenfor) fra oprindelsesmedlemsstaten burde være tilstrækkelig for overførsler af forsvarsrelaterede produkter inden for EU.

I alle medlemsstater, som har gennemført direktivet, vil der ikke blive krævet transit- og adgangslicenser for overførsler inden for EU bortset fra de i direktivet omhandlede fritagelser. F.eks. vil Tyskland kun kræve en generel licens for adgang og transit for krigsvåben. Nederlandene vil oprette et system med forudgående anmeldelse. Ungarn vil kun kræve transitlicenser for visse kategorier af produkter og opretholde adgangslicenser.

Denne reduktion af licenser og hertil knyttede administrative procedurer forventes at forenkle overførslen af forsvarsrelaterede produkter inden for EU væsentligt, reducere de administrative krav til virksomhederne og forbedre medlemsstaternes forsyningssikkerhed.

4.4. Komponenter

Komponenter til forsvarsrelaterede produkter indtager en særlig plads i direktivet. Mange transaktioner mellem forsvarsrelaterede virksomheder i EU vedrører komponenter, som overføres fra en leverandør (ofte en SMV) til en integrerende virksomhed, der inkorporerer den modtagne komponent i et større subsystem (f.eks. en sonar) eller i et større system (f.eks. en ubåd). Integrerende virksomheder fremstiller normalt store våbensystemer, som inkorporerer komponenter fra en leverandør, der kan befinde sig i en anden medlemsstat (f.eks. konnektorer, som skal indgå i et fly).

Selv om komponenter ikke er formelt defineret i direktivet, skal medlemsstaterne i henhold til artikel 4, stk. 7, fastsætte de vilkår og betingelser, der skal gælde for overførselslicenser for komponenter på grundlag af en vurdering af eventuelle kritiske forhold i forbindelse med overførslen på grundlag af bl.a. arten af de pågældende komponenter i forhold til de produkter, som de skal indgå i, og i forhold til enhver slutbrug af de færdige produkter, der måtte give anledning til bekymring, og betydningen af de pågældende komponenter i forhold til de produkter, som de skal indgå i.

Bortset fra de tilfælde, hvor medlemsstaterne vurderer, at overførslen af komponenter er kritisk, skal medlemsstaterne ikke indføre eksportbegrænsninger for komponenter, når

modtageren fremlægger et anvendelsescertifikat, hvori det erklæres, at de komponenter, der er genstand for overførselslicensen, er integreret eller skal integreres i modtagerens egne produkter og derfor ikke efterfølgende kan genoverføres eller eksporteres som sådanne undtagen til vedligeholdelse eller reparation (artikel 4, stk. 8).

De medlemsstater, der har gennemført direktivet fuldt ud, har taget hensyn til disse bestemmelser i de nationale foranstaltninger, der er vedtaget.

5. GENERELLE, GLOBALE OG INDIVIDUELLE OVERFØRSELSLICENSER

5.1. Tre typer af overførselslicenser

Før direktivet blev vedtaget, var individuelle licenser det mest almindelige administrative værktøj i de fleste medlemsstater. Der blev krævet en individuel tilladelse forud for hver overførsel med de hertil knyttede procedurer og omkostninger. Derfor blev der med direktivet indført to nye kategorier af licenser, nemlig den generelle og den globale licens, der vil forenkle de procedurer, der er knyttet til overførslerne. Ved hjælp af disse nye licenstyper vil den europæiske forsvarsindustri nyde godt af en effektiv, gnidningsløs og pålidelig forsyningskæde, når de erhverver udstyr i en anden medlemsstat.

Alle medlemsstater, som har gennemført direktivet, har i deres lovgivning indarbejdet de tre typer af licenser, nemlig den generelle, den globale og den individuelle licens med de hertil knyttede betingelser, som er fastsat i direktivet.

5.2. Generelle overførselslicenser

5.2.1. Leverandører, som vil blive omfattet af generelle overførselslicenser

Generelle overførselslicenser giver leverandører, som er etableret i en medlemsstat, tilladelse til at foretage overførsler af forsvarsrelaterede produkter, som er specificeret i licensen, til kategorier af modtagere, der er etableret i en anden medlemsstat (artikel 5). Leverandørerne skal enten opfylde de vilkår og betingelser, der er knyttet til den generelle licens, eller anmode om en global eller individuel licens.

Der offentliggøres en generel overførselslicens, og der kræves ingen individuel anmodning om overførslen. Den giver leverandører, som opfylder disse betingelser, ret til at overføre produkter uden yderligere formaliteter på dette trin. Medlemsstaterne vil kontrollere overførslerne efterfølgende.

Denne licenstype vil fundamentalt forenkle procedurerne for leverandørerne for så vidt angår mindre kritiske overførsler. Den vil gøre det muligt for medlemsstaterne at koncentrere kontrolindsatsen om mere kritiske overførsler, da der ikke vil blive krævet en analyse af hvert enkelt tilfælde for alle transaktioner.

5.2.2. Kategorier af modtagere, som modtager forsvarsrelaterede produkter i henhold til en generel overførselslicens

Generelle overførselslicenser bør fastlægge de kategorier af modtagere, der er etableret i en anden medlemsstat. Disse kategorier af modtagere omfatter "certificerede virksomheder", en medlemsstats væbnede styrker eller en ordregivende myndighed på forsvarsområdet, der foretager indkøb, som udelukkende er til brug for en medlemsstats væbnede styrker. Der

gøres også brug af generelle overførselslicenser, når formålet med overførslen er demonstration, vurdering eller udstilling eller vedligeholdelse eller reparation, og modtageren er den oprindelige leverandør af de forsvarsrelaterede produkter (artikel 5, stk. 2).

Direktivet giver dog medlemsstaterne fleksibilitet til at udvide disse kategorier af modtagere eller til at tilføje overførsler, som foretages med andre formål.

Generelle licenser vil være til rådighed for ovennævnte kategorier i alle medlemsstater, som har gennemført direktivet fuldt ud. Slovenien overvejer således kun at benytte generelle licenser i forbindelse med de væbnede styrker og certificerede modtagere, mens der vil gælde en fritagelse fra kravet om licens i andre tilfælde; Spanien overvejer også generelle licenser i forbindelse med NATO- og NAMS-operationer; Bulgarien, Grækenland, Cypern og Malta overvejer generelle licenser i forbindelse med samarbejdsprogrammer, jf. artikel 5, stk. 3.

5.2.3. Typer af forsvarsrelaterede produkter, som kan overføres i henhold til en generel overførselslicens

Medlemsstaterne har ret til at fastsætte typen af overførselslicens for de pågældende forsvarsrelaterede produkter eller de pågældende kategorier af forsvarsrelaterede produkter (artikel 4, stk. 5).

Flere medlemsstater, såsom Estland, Spanien, Frankrig, Cypern, Nederlandene og Portugal, har allerede meddelt Kommissionen deres liste over generelle licenser. Ikke desto mindre forventes medlemsstaterne at offentliggøre listerne med produkternes anvendelsesområde og andre betingelser i deres generelle licens senest den 30. juni 2012, dvs. fristen for direktivets gennemførelse.

5.2.4. Registrering forud for den første anvendelse af en generel overførselslicens

Medlemsstaterne kan fastsætte de betingelser, der gælder for registrering forud for den første anvendelse af en generel overførselslicens (artikel 5, stk. 4). F.eks. har Bulgarien, Tjekkiet, Spanien, Frankrig, Grækenland, Østrig, Malta, Nederlandene, Portugal og Slovenien indført dette krav i lovgivningen.

Endvidere skal leverandørerne inden for et rimeligt tidsrum oplyse de kompetente myndigheder i den medlemsstat, fra hvis område de ønsker at overføre forsvarsrelaterede produkter, om, at de har til hensigt at anvende en generel tilladelse for første gang (artikel 8, stk. 2). Flere medlemsstater, som f.eks. Grækenland, Frankrig, Cypern, Letland, Østrig, Slovakiet, Slovenien og Sverige, vil anmode om en sådan registrering.

Medlemsstaterne kan fastsætte, hvilke yderligere oplysninger der kan kræves om forsvarsrelaterede produkter, der overføres på grundlag af en overførselslicens. Denne bestemmelse kan hjælpe medlemsstaterne med at finde frem til de leverandører, der faktisk benytter generelle licenser, sådan at de kompetente myndigheder om nødvendigt kan kontrollere leverandørens registre.

5.3. Globale overførselslicenser

En global overførselslicens er en forudgående tilladelse fra en national myndighed i en medlemsstat til en individuel leverandør, på dennes anmodning, til at overføre specifikke produkter uden kvantitative begrænsninger til specificerede modtagere for en periode på tre år, der kan forlænges (artikel 6). Dens forenklingspotentiale ligger i, at globale

overførselslicenser ikke vedrører en enkelt ladning, men kan anvendes til at dække flere overførsler over en længere periode. De kan især være nyttige i tilfælde af rutinemæssige ladninger til faste kunder eller SMV'er med et begrænset katalog.

Erfaringen i visse medlemsstater har vist, at globale licenser har et betydeligt forenklingspotentiale. F.eks. da Frankrig i 2002 indførte muligheden for globale licenser baseret på et katalog af deltagende virksomheder (som specifikt var målrettet SMV'er), erstattede de første 35 licenser, der blev udstedt, 1 250 individuelle licenser og indebar således en betydelig reduktion af bureaukratiet.

Globale overførselslicenser vil, som krævet i direktivet, være til rådighed i alle medlemsstater, der har gennemført direktivet. Kommissionen har ikke fået meddelelse om, hvilke kategorier af produkter der vil være omfattet af globale licenser.

5.4. Individuelle overførselslicenser

Individuelle overførselslicenser er en forudgående tilladelse fra en national myndighed i en medlemsstat til en individuel leverandør vedrørende en enkelt overførsel og en specificeret mængde produkter. De bør kun benyttes i de i artikel 7 omhandlede tilfælde: når licensen er begrænset til en enkelt overførsel, når det er nødvendigt for at beskytte medlemsstatens væsentlige sikkerhedsinteresser eller af hensyn til den offentlige orden, eller når det er nødvendigt for at overholde medlemsstatens internationale forpligtelser og tilsagn. Individuelle overførselslicenser kan også anvendes, når en medlemsstat har god grund til at tro, at en leverandør ikke vil være i stand til at opfylde alle de nødvendige vilkår og betingelser i globale eller generelle overførselslicenser.

Kriterierne for udstedelse af individuelle overførselslicenser er derfor strenge. Individuelle overførselslicenser skal fortsat anvendes i et begrænset antal tilfælde. Fremadrettet forventes det, at de fleste overførsler inden for EU kan finde sted i henhold til generelle og globale licenser, mens individuelle licenser kun skal anvendes i forbindelse med de mest kritiske produkter.

Kommissionen har ikke fået meddelelse om, hvilke kategorier af produkter der vil være omfattet af individuelle licenser.

5.5. Leverandørers oplysningspligt

Leverandørerne skal orientere modtagerne og myndighederne og føre relevante registre over overførslerne med henblik på at lette passende kontrol.

Alle medlemsstater, som har gennemført direktivet fuldt ud, har medtaget bestemmelser om oplysning, rapportering og registrering i deres nationale lovgivning. F.eks. skal leverandører i Spanien og Nederlandene give oplysninger til de relevante myndigheder hver sjette måned, og leverandører i Ungarn skal gøre det hver tredje måned. Med hensyn til registrering varierer perioden fra tre år i Sverige til syv år i Irland og Cypern og op til ti år i Bulgarien og Frankrig.

5.6. Licensudstedende myndigheder

Opgaven med at udstede licenser er overdraget til forskellige institutioner i forskellige medlemsstater, ikke kun til forsvarsministerierne, som f.eks. i Portugal og Frankrig, men også til andre institutioner, f.eks. kontoret for udstedelse af handelslicenser i Ungarn, økonomiministeriet i Nederlandene eller Inspektionen for Strategiska Produkter i Sverige.

6. CERTIFICERING AF MODTAGERVIRKSOMHEDER

6.1. Formålet med certificering

Certificering er at af hovedelementerne i direktivet, hvormed der indføres en ny strategi i kontrolsystemet for overførsler af forsvarsrelaterede produkter. Formålet med certificeringen af modtagere er at fastslå deres pålidelighed med hensyn til at modtage forsvarsrelaterede produkter i henhold til en generel overførselslicens, som er offentliggjort i en anden medlemsstat. Det er en tillidsskabende foranstaltning og et redskab til at styrke den efterfølgende kontrol. Certificering vil reducere risikoen for ulovlige overførsler og forbedre sporbarheden af forsvarsrelaterede produkter, som overføres i henhold til en generel overførselslicens.

6.2. Certificeringskriterier

I henhold til direktivet skal der fastsættes fælles certificeringskriterier i hele EU (artikel 9, stk. 2). Certificeringen sigter mod at give medlemsstater og leverandører "garantier" for modtagervirksomhedens erfaring inden for forsvarsaktiviteter, dens hidtidige overholdelse af relevante retlige krav (især med hensyn til reeksport) og pålideligheden og kvaliteten af dens interne kontrolprogrammer og -struktur. Certificeringen er navnlig en anerkendelse af, at der er truffet passende risikoforebyggelsesforanstaltninger til beskyttelse af produkter, herunder immaterielle produkter (teknologier, knowhow, software osv.).

Disse bestemmelser skaber behov for en ny retlig og institutionel ramme i medlemsstaterne. For at lette gennemførelsen af direktivet vedtog Kommissionen henstilling 2011/24/EU af 11. januar 2011 om certificering af virksomheder i henhold til artikel 9 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/43/EF⁶, der fastsætter retningslinjer for certificeringskriterier. Hovedformålet er at sikre en ensartet fortolkning og anvendelse af certificeringskriterierne, f.eks. således at certifikater hurtigere kan anerkendes gensidigt. I henstillingen opfordres medlemsstaterne til at anvende den senest den 30. juni 2012.

6.3. Gennemførelsen af vigtige elementer i certificeringen

Ifølge de nationale gennemførelsesforanstaltninger, der er meddelt, har de medlemsstater, som har gennemført direktivet fuldt ud, indført de nødvendige elementer til certificering af modtagere af forsvarsrelaterede produkter. Disse medlemsstater har udpeget kompetente myndigheder, som krævet i artikel 9, stk. 1, og har indført de pålidelighedskriterier, der er fastsat i artikel 9, stk. 2. De nationale lovgivninger bestemmer generelt, at certifikater, som er vedtaget af andre medlemsstater, skal anerkendes (artikel 9, stk. 6). Endvidere har de medlemsstater, som har gennemført direktivet fuldt ud, indført de nødvendige mekanismer til at kontrollere opfyldelsen af certificeringskriterierne og anvende de nødvendige korrigerende foranstaltninger, jf. artikel 9, stk. 5, og artikel 9, stk. 7.

6.4. Offentliggørelse af oplysninger om certificerede modtagere

Medlemsstaterne skal offentliggøre og regelmæssigt ajourføre listen over certificerede modtagere og underrette Kommissionen, Europa-Parlamentet og de øvrige medlemsstater. Ifølge direktivet skal Kommissionen også offentliggøre et centralt register over modtagere, der er certificeret af medlemsstaterne, på sit websted (artikel 9, stk. 8).

⁶ EUT L 11 af 15.1.2011, s. 62.

Med dette for øje har Kommissionen oprettet databasen CERTIDER. Dette system blev udformet i samarbejde med en specialiseret arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for medlemsstaterne. Systemet blev afprøvet og valideret af repræsentanter for medlemsstaterne, som vil levere oplysninger til registret om de certificerede modtagervirksomheder. CERTIDER findes på følgende adresse:

<http://www.ec.europa.eu/enterprise/sectors/defence/certider/>

6.5. Certificeringsmyndigheder

Medlemsstaterne udpeger kompetente myndigheder til at udføre certificering af modtagere, der er etableret på deres respektive områder, af forsvarsrelaterede produkter i medfør af generelle overførselslicenser, der er offentliggjort af andre medlemsstater.

Denne opgave er blevet overdraget til forskellige institutioner i forskellige medlemsstater, ikke kun forsvarsministerierne som i Grækenland, Frankrig, Slovenien og Portugal, men også til industriministerierne i Tjekkiet og Spanien og økonomiministerierne i Østrig, Nederlandene, Slovenien og Litauen.

6.6. Beskyttelsesforanstaltninger

Direktivet åbner mulighed for i visse særlige tilfælde og på visse betingelser midlertidigt at suspendere en generel overførselslicens, for så vidt angår en certificeret modtager i en anden medlemsstat (artikel 15). Det omfatter også en mekanisme, hvorefter de øvrige medlemsstater og Kommissionen skal underrettes.

Flere medlemsstater, såsom Bulgarien, Irland, Grækenland, Spanien, Cypern, Malta, Østrig, Slovenien, Slovakiet og Sverige, har besluttet at inkorporere disse bestemmelser i deres nationale lovgivning.

7. EKSPORT EFTER OVERFØRSEL

Eksport af forsvarsrelaterede produkter er omfattet af bestemmelserne i Rådets fælles holdning 2008/944/FUSP. Det står udtrykkeligt i direktivet, at det ikke berører medlemsstaternes beføjelser vedrørende politik på området for eksport af forsvarsrelaterede produkter (artikel 1, stk. 2).

Overførselslicenser kan dog indeholde særlige restriktioner for eksport til tredjelande. I den forbindelse skal medlemsstaterne i henhold til artikel 4, stk. 6, fastsætte alle de vilkår og betingelser, der skal gælde for overførselslicenser, herunder enhver begrænsning af eksporten af forsvarsrelaterede produkter til juridiske eller fysiske personer i tredjelande, under hensyntagen til bl.a. risici for beskyttelsen af menneskerettighederne, freden, sikkerheden og stabiliteten som følge af overførslen.

Medlemsstaterne skal sikre, at modtagere af forsvarsrelaterede produkter i forbindelse med ansøgningen om eksportlicens, såfremt der til disse produkter er knyttet eksportbegrænsninger, over for de kompetente myndigheder erklærer at have overholdt betingelserne for disse begrænsninger, herunder eventuelt at de har opnået den krævede tilladelse fra oprindelsesmedlemsstaten (artikel 10). Medlemsstater, som har gennemført direktivet fuldt ud, har inkorporeret disse bestemmelser i deres nationale lovgivning.

Medlemsstaterne skal sikre, at eksportøren ved opfyldelsen af formaliteterne vedrørende eksport på toldstedet fremlægger dokumentation for at have opnået enhver nødvendig eksportlicens (artikel 11, stk. 1). De krævede toldprocedurer er indført i alle medlemsstater, som har gennemført direktivet.

Flere medlemsstater, såsom Bulgarien, Irland, Grækenland, Cypern, Ungarn, Portugal eller Slovenien, har gjort brug af muligheden i artikel 11, stk. 1, for at suspendere eksporten fra sit område i en periode på højst 30 dage.

Medlemsstater, der bestemmer, at toldformaliteterne i forbindelse med eksport af forsvarsrelaterede produkter kun kan opfyldes ved bestemte toldsteder, skal underrette Kommissionen om de relevante toldsteder (artikel 11, stk. 4). Kommissionen skal offentliggøre disse oplysninger i C-udgaven af Den Europæiske Unions Tidende. På nuværende tidspunkt har kun Bulgarien, Grækenland og Sverige benyttet sig af denne mulighed i deres lovgivning.

8. SANKTIONER

Endelig skal medlemsstaterne have indført bestemmelser om sanktioner for overtrædelser af de bestemmelser, der følger af gennemførelsen af direktivet (artikel 16). Sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen, og har afskrækkende virkning, er værdifulde foranstaltninger, som er nødvendige for den gradvise opbygning af gensidig tillid mellem medlemsstaterne, men burde også være tilstrækkelige til at sikre håndhævelse af bestemmelserne i direktivet, navnlig med hensyn til overholdelsen af fælles kriterier for certificering og begrænsninger for videre anvendelse af forsvarsrelaterede produkter efter en overførsel.

Den nationale lovgivning i alle medlemsstater, som har gennemført direktivet, omfatter lovbestemmelser om sanktioner. Sanktionerne består af enten administrative bøder (i Ungarn og Tjekkiet) eller af en kombination af administrative bøder og fængsel (Irland, Malta og Sverige).

9. UDFORDRINGER I FORBINDELSE MED GENNEMFØRELSEN

Som tidligere nævnt, venter der nogle udfordringer med at afslutte gennemførelsen i national ret i alle medlemsstater og især med at sikre den korrekte gennemførelse af direktivet. Dette vil føre til en forenkling af reglerne og procedurerne for overførsel af forsvarsrelaterede produkter inden for EU og dermed sikre et velfungerende indre marked i forsvarssektoren.

Selv om bilaget til direktivet til enhver tid bør være identisk med EU's fælles liste over militært udstyr, viser praksis, at proceduren for ændring af bilaget varer mindst syv måneder. Som følge heraf afviger det fra EU's fælles liste over militært udstyr i mindst syv måneder om året. Endvidere skal Kommissionens direktiv om ændring af bilaget gennemføres af medlemsstaterne og kræver en national lovgivningsprocedure eller administrativ procedure. Det må derfor antages, at de nationale lovgivninger til gennemførelse af bilaget aldrig vil være identiske med EU's fælles liste over militært udstyr, som gælder på det tidspunkt, medmindre medlemsstaterne gennemfører EU's fælles liste over militært udstyr uden at afvente ændringen af bilaget. Disse uoverensstemmelser fører til retlige og administrative afvigelser for de nationale myndigheder og forsvarsvirksomheder inden for EU og går imod

lovgiverens hensigt om streng overensstemmelse mellem direktivets bilag og EU's fælles liste over militært udstyr.

Kommissionen er af den opfattelse, at det er nødvendigt at forenkle proceduren for tilpasning af direktivets bilag til EU's fælles liste over militært udstyr. Kommissionen vil gå videre med analysen af dette spørgsmål i samarbejde med Rådet og Europa-Parlamentet.

10. KONKLUSION

Direktiv 2009/43/EF finder anvendelse på et område inden for det indre marked, hvor medlemsstaterne hidtil har indrømmet hyppige undtagelser på grund af dets konsekvenser for sikkerheden. Direktivet vil bidrage til at styrke det indre marked, reducere de administrative omkostninger, styrke EU's forsvarsindustrielle grundlag og øge integrationen og forsyningsikkerheden. Det vil også forbedre eksportkontrollens effektivitet under hensyn til medlemsstaternes sikkerhedsmål.

Gennemførelsen af direktivet i de fleste medlemsstater er et vigtigt skridt i retning af integration af det indre marked på forsvarsområdet. Rettidig gennemførelse viste sig at være en udfordring for medlemsstaterne. Ikke desto mindre giver gennemførelsesgraden en god indikation af, at direktivets væsentlige træk er integreret i den nationale lovgivning, nemlig et forenklet, sammenhængende system for udstedelse af licenser i hele EU, en fælles liste over militært udstyr, der erstatter tidligere divergerende ammunitionslistes, som var udarbejdet på nationalt plan, og certificering af forsvarsvirksomheder, hvilket fører til øget gensidig tillid og fælles anerkendelse af forsvarsvirksomhedernes troværdighed.

Kommissionen vil nøje overvåge omsætningen og gennemførelsen af direktivet med støtte fra udvalget med henblik på at bistå medlemsstaterne i hele processen og afdække deres behov i tide. Kommissionen tager gennemførelsen op til revision og orienterer Europa-Parlamentet og Rådet herom senest 30. juni 2016⁷.

⁷ Jf. artikel 17, stk. 2.

Bilag

Liste over nationale gennemførelsesforanstaltninger⁸

Medlemsstat	National gennemførelsesforanstaltning som meddelt Kommissionen	Seneste status over gennemførelsen som meddelt Kommissionen
Belgien	-	I hovedstadsregionen Bruxelles forventedes lovgivningen at blive forelagt for parlamentet i april 2012 I regionen Flandern blev lovgivningsproceduren afsluttet den 6. juni 2012 I regionen Vallonien forventedes lovgivningen at blive forelagt for parlamentet i april 2012
Bulgarien	Bekendtgørelse nr. 56 om lov af 25. marts 2011 om eksportkontrol med forsvarsrelaterede produkter og varer med dobbeltanvendelse	Afsluttet
Tjekkiet	Lov om ændring af lov nr. 38/1994 om udenrigshandel med militært udstyr og om ændring af lov nr. 455/1991 om handel på grundlag af licenser (lov om handelslicenser), som ændret, og lov nr. 140/1961 (strafferetsplejeloven), som ændret den 20. juli 2011	Afsluttet
Danmark	Lov nr. 413 af 9. maj 2011 om ændring af lov om våben og eksplosivstoffer og lov om krigsmateriel	Delvist afsluttet
Tyskland	Lov af 27. juli 2011 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/43/EF af 6. maj 2009 om forenkling af vilkår og betingelser for overførsel af forsvarsrelaterede produkter inden for Fællesskabet	Afsluttet
Estland	Lov af 12. juli 2011 om strategiske produkter	Afsluttet
Irland	S.I. nr. 346 af 2011 Bestemmelser fra 2011 vedrørende De Europæiske Fællesskaber (overførsler af forsvarsrelaterede	Afsluttet

⁸ De nationale gennemførelsesforanstaltninger, som medlemsstaterne har meddelt, findes på: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:72009L0043:DA:NOT>

	produkter inden for Fællesskabet)	
Grækenland	<p>Lov nr. 4028 af 11. november 2011 med ændringer til bestemmelserne i lov nr. 2168/1993 om spørgsmål vedrørende våben, ammunition, eksplosivstoffer og eksplosive anordninger og andre bestemmelser</p>	Afsluttet
Spanien	<p>Kongelig anordning 844/2011 af 17. juni om ændring af kongelig anordning 2061/2008 af 12. december om godkendelse af kontrolbestemmelserne om udenrigshandel med forsvarsmateriel og andet materiel og produkter og teknologi med dobbelt anvendelse</p>	Afsluttet
Frankrig	<p>Lov nr. 2011-702 af 22. juni 2011 om kontrol med import og eksport af forsvarsrelaterede produkter, forenkling af forsvarsrelaterede overførsler i EU og forsvars- og sikkerhedsmarkedet</p> <p>Dekret nr. 2011-1467 af 9. november 2011 om import og eksport uden for EU og overførsler af forsvarsrelaterede produkter inden for EU</p> <p>Sekundær lovgivning om offentliggørelse af generelle licenser</p>	Afsluttet
Italien	-	<p>Lovgivningsproceduren blev afsluttet den 12. maj 2012, men de nationale foranstaltninger er ikke blevet meddelt</p>
Cypern	<p>Bestemmelser fra 2011 om produkter, som er underlagt eksportkontrol (overførsler af forsvarsrelaterede produkter inden for Fællesskabet)</p>	Afsluttet
Letland	<p>Ændringer af 28. juni 2011 til bekendtgørelse nr. 657 af 20. juli 2010 om procedurer for udstedelse eller afslag på anmodning om udstedelse af licenser for strategiske produkter i relation til omsætningen af strategiske produkter</p>	Afsluttet
Litauen	<p>Republikken Litauens lov nr. XI-1616 af 11. oktober 2011 om ændring af Republikken Litauens</p>	Afsluttet

	<p>lov om kontrol med strategiske produkter (Statstidende, 2011, nr. 128-6052).</p> <p>Republikken Litauens strafferetsplejelov nr. VIII-1968 (Statstidende, 2000, nr. 89-2741)</p> <p>Lov nr. IX-1495 om ændring af Republikken Litauens strafferetsplejelov (Statstidende, 2003, nr. 38-1733)</p> <p>Lov nr. IX-2511 om ændring og supplerung af lov om administrative forseelser (Statstidende, 2004, nr. 166-6060) (herefter benævnt "den litauiske lov om administrative forseelser")</p> <p>Kendelse nr. V-766 fra den litauiske forsvarsminister af 7. juli 2011 om ændring af kendelse nr. V-1216 af 29. december 2009 om godkendelse af den fælles liste over militært udstyr (Statstidende, 2011, nr. 92-4400)</p> <p>Kendelse nr. 1B-393 fra generaldirektøren for det litauiske tolddepartement af 11. juni 2010 om ændring af kendelse nr. 1B-351 af 25. juni 2009 om godkendelse af toldmyndighedernes klassifikator (Statstidende, 2010, nr. 70-3528)</p>	
Luxembourg		Parlamentets vedtagelse af de nationale foranstaltninger var berammet til den 13. juni 2012
Ungarn	Regeringsdekret nr. 160/2011 af 28. august 2011 om tilladelse til eksport, import, overførsel og transit af militært udstyr og militære tjenester og certificering af virksomheder	Afsluttet
Malta	Lov om levering og tjenesteydelser af 8. november 2011	Afsluttet
Nederlandene	Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelsen om strategisk udstyr af 30. september 2011 Gennemførelsesbestemmelse vedrørende strategisk udstyr af 8. november 2011	Afsluttet

	<p>Lov af 22. juni 1950 om retsforfølgning af økonomiske lovovertrædelser</p> <p>Bestemmelser fra statssekretæren for økonomi, landbrug og innovation af 28. oktober 2011 om offentliggørelse af generelle licenser</p>	
Østrig	Lov om udenrigshandel af 28. april 2011	Afsluttet
Polen	-	Lovgivningsproceduren var i gang pr. marts 2012
Portugal	Lov nr. 37/2011 af 22. juni 2011	Afsluttet
Rumænien	-	Ikke meddelt
Slovenien	Bestemmelse af 20. juli 2011 om tilladelser til produktion af og handel med militære våben og militært udstyr og om foreløbige tilladelser til import, eksport, transit og overførsel af forsvarsprodukter	Afsluttet
Slovakiet	Lov af 19. oktober 2011 om handel med forsvarsrelaterede produkter og om ændringer til visse love	Afsluttet
Finland	-	Lovgivningsproceduren blev afsluttet den 14. juni 2012, men de nationale foranstaltninger er ikke blevet meddelt
Sverige	<p>Lov af 9. juni 2011 om ændring af lov om militært udstyr (1992:1300)</p> <p>Toldbestemmelser og -retningslinjer (TFS 1997:35) vedrørende ammunition</p> <p>Bekendtgørelse SFS 2011:850 om ændring af bekendtgørelse 1992:1303 om militært udstyr</p>	Afsluttet
Det Forenede Kongerige	Kendelse om eksportkontrol fra 2008	Den eksisterende britiske lovgivning opfylder delvist direktivet